

Riigi Teataja

Nr. 56.

19. juulil 1930.

Nr. 56.

- Art. 374. Avalikkude algkoolide seaduse muutmise seadus.
375. Teravilja kaitseseadus.
376. Tolli-põhitariifide muutmise ja täiendamise seadus.
377. Eesti-Türgi kaubanduse- ja laevanduselepingu ja selle allakirjutamisprotokolli kinnitamise seadus. — Léping ja allakirjutamisprotokoll.
378. Otsus Teravilja kaitseseaduse maksamahakkamise kohta.
379. Määrus arstlikeks ekspertide tasunormide kohta.
380. Teadaanne Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929 a. kaubanduskonventsiooni nimekirjade A ja B osalise muutmise kohta käiva protokolli jõusseastumisest.
381. Sundmäärus kauplemisaja ja korra kohta Mustla alevis.

Riigikogu poolt 11. juulil 1930
vastuvõetud

374. Avalikkude algkoolide seaduse muutmise seadus.

I.

Avalikkude algkoolide seaduse (RT 75/76 — 1920) §§ 8, 23, 25, 26, 41, 62 ja 64 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 8. Lapsed, kes kooliaasta alguseks on saanud 8 aastat vanaks, on kohustatud astuma algkooli.

Maa- ja linnakoolivalitsuse otsusel võivad üksikud lapsed erandina astuda kooli ka hiljemini, kui selleks on mõjuvaid põhjusi.

Pedagoogikanõukogu võib võtta lapse kooli ka nooremalt, kui laps on tarvilikult arenenud.

§ 23. Tegelik õppetöö peab kestma avalikkudes algkoolides vähemalt 30 nädalat aastas.

Õppetöö alguse, lõpu ja vaheajad ning üldised ja kohalikud pühad määrab Hariduse- ja sotsiaalminister.

§ 25. Riik kannab kõik tema poolt asutatud ja ülalpeetavate algkoolide kulud. Oma- valitsused, kannavad nende poolt asutatud koolide majanduslikud ja kõik muud kulud peale õppejõudude palga selle osa, mis on seadustega määratud riigi kanda.

§ 26. Koolikohustuse täitmiseks vajalikud algkoolid moodustavad avalikkude algkoolide võrgu. Maa- ja linnavalitsused koostavad algkoolide võrgu kava Hariduse- ja sotsiaal- ministri poolt antud juhtnööride järgi, kus- juures maavalitsus võtab arvesse valla- ja aleviomavalitsuste põhjendatud ettepanekud koolivõrgu moodustamise kohta, ja saadavad selle kava pärast heakskiitmist maa- ja linna- volikogu poolt Hariduse- ja sotsiaalministrile, kes selle Majanduseministri nõusolekul kinni- tab. Kui nende ministrite vahel ei saavutata kokkulepet, esitab Hariduse- ja sotsiaalminis- ter kava ühes oma arvamisega Vabariigi Valit- susele kinnitamiseks. Samas korras kinnita- takse ka muudatused koolivõrgus.

1930/31. kooliaastal võib koolikohustus kuuenda õppeaasta suhtes, kus see seni teos- tamata, jääda teostamata ainult seal, kus see kooliruumide puudusel on täiesti võimata.

§ 41. Õpilaste normaalarv klassis või klas- sikomplektis on 40, maksimaalarv — 50 ja minimaalarv — 20. Ainult ajutiselt erijuhtu- del õpilaste arv klassis või klassikomplektis võib tõusta üle 50 või langeda kuni 15. Kui kahe õppeaasta jooksul õpilaste arv klassis või klassikomplektis püsib üle 50, peavad kooli ülalpidajad avama kõrvalklassi.

Eeltoodud ülemmäärad on maksvad, kui õpetaja kohta tuleb üks või kaks klassi. On õpetajal korraga käes õpetada enam kui kaks

klassi, siis on kõrgeim lubatud õpilaste arv niisuguses klassikomplektis 40.

§ 62. Õppeaasta kestel võib õppejõud ametist lahkuda omal soovil ainult mõjuvail põhjusil ning registreeriva asutuse loal. Uue õppejõu valimine tuleb panna toime kohe pärast seda, kui õppejõu lahkumine on lubatud ning ta on ametist lahti registreeritud.

Õppejõude registreeriv asutus võib kooliaasta kestel kuni 1. septembrini õppejõu ametist lahti registreerida kooli sulgemise puhul ja õppejõu teenistusekoha kaotamise puhul koolide ning klasside koondamise ja nende ümberkorraldamise tagajärjel, kusjuures sel korral makstakse lahtiregistreeritud õppejõule edasi ühe kuu palk lahtiregistreerimise päevast arvates, välja arvatud lisatundide tasu.

Õppejõude registreerival asutusel on õigus käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud juhtudel teenistusekoha kaotanud kutsega õppejõude määrata üheks kooliaastaks vabadele kohtadele koolides. Sama õigus on registreerival asutusel ka nende teenistusekoha kaotanud kutseõiguseta õppejõudude suhtes, kes töötanud rahuldavate tagajärgedega vähemalt 5 aastat.

§ 64. Maa- ja linnaomavalitsused võivad panna ametisse iga täie saja ja sellele järgneva viiekümne õpetaja kohta ühe tagavaraõpetaja, kes täidab puuduvate õpetajate aset. Vabal ajal töötab tagavaraõpetaja koduõpetuse instrueerimise ja haridusetöö edendamise alal väljaspool kooli.

II.

Sama seadust täiendatakse § 62¹ järgmises redaktsioonis:

§ 62¹. Õpetajate kohustetäitjaid, kel puudub õpetaja kutse, kuid kes on töötanud koolides Eesti Vabariigis vähemalt kümme aastat rahuldavate tagajärgedega, võib Hariduse- ja sotsiaalminister määrata alalisteks õppejõududeks samades koolides.

III.

Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega Riigi Teatajas ja on maksev ühe aasta kestel.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 12. juulil 1930
vastuvõetud

375. Teravilja kaitseseadus.

§ 1. Rukki ja rukkijahu sissevedu Eestisse on riigi ainuõigus. Nende sissevedu teostab riik ise või annab load sisseveoks käesolevas seaduses ettenähtud alustel eraisikuile või -ettevõtetele. Rukki ja rukkijahu sissevedu korraldab Majanduseministeerium.

Vabariigi Valitsusel on õigus korraldada käesolevas seaduses rukki ja rukkijahu kohta ettenähtud alustel ka nisu ja selle saaduste sissevedu, ostu ja müüki.

§ 2. Kodumaal kasvatatud rukki ostab riik määratud ajal, kohal ja headuses oma asutuste kaudu põllupidajailt või nende ühistegelislilt ühinguilt hinnaga, mis määratakse kindlaks Vabariigi Valitsuse poolt iga aasta, mitte hiljem kui septembrikuul, vastavalt rukki tootmise keskmistele kuludele, seejuures ka arvesse võttes põllumajandusliku raamatupidamise talituse andmeid. Riik võib seda õigust anda edasi vastavate lepingute alusel eraettevõtetele või -isikuile. Üle andes sisseveo või ülesostu õigust eraettevõtetele või -isikuile, riik ei võta oma õiguse üleandmise eest mingit maksu.

§ 3. Põllupidajail on lubatud selle seaduse alusel müüa omakasvatud ja omavajadusest ülejäävat rukist.

§ 4. Eraisikuile ja -ettevõtetele, kes ostavad rukist ja rukkijahu riigilt või käesoleva seaduse § 2 ettenähtud lepingute alusel põllupidajailt ning nende ühistegelislilt ühinguilt, Majanduseministeerium annab load välismaa rukki sisseveoks. Lubade edasiandmine ei ole maksev. Vahekorra, mille alusel sisseveo- loa saajal on õigus vedada sisse välismaa rukist, määrab Vabariigi Valitsus kodumaa viljasaagi selgumisel.

§ 5. Käesoleva seaduse maksmahakkamisel võetakse arvele äriliseks otstarbeks olevad rukki ja rukkijahu tagavarad.

Rukki ja rukkijahu hinna korraldamiseks Vabariigi Valitsus arvab nende tagavarad edaspidise aja sisseveo arvele või maksustab riigi kasuks mitte üle 5 sendi kilogrammilt.

§ 6. Isik, kes on süüdlane selles, et ta andis välja või esitas vale tõendusi välismaa rukki või rukkijahu sisseveo- loa saamiseks või varjab oma rukki või rukkijahu tagavarasid, mis kuuluvad arvele võtmisele käesoleva seaduse alusel, kaotab sisseveo- loa saamise õiguse ja teda karistatakse arestiga mitte üle 3 kuu või rahaträhviga mitte üle 500 krooni.

Sama karistuse alla langeb ka isik, kes on süüdlane selles, et ta, müües rukist või rukki-jahu käesolevas seaduses tähendatud alustel, valetõenduse esitas selle vilja kodumaalise päritolu kohta.

Ametiisikuid, kes süüdi on käesolevas paragrahvis tähendatud valetõenduste kokku-seadmises või väljaandmises, karistatakse ametialaste süütegude kohta käivate seaduste järgi.

§ 7. Käesolev seadus hakkab maksma Va-bariigi Valitsuse teadaande avaldamisega Riigi Teatajas, kuid hiljemalt 15. augustil 1930.

Algkirjale alla kirjutatud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 11. juulil 1930 vastuvõetud

376. Tolli-põhitariifide muutmise ja täiendamise seadus.

Senimaksvad tolli-põhitariifid muudetakse ja täiendatakse järgmiselt:

I. Sisseveotariif.

A. Sisseveoks lubatud kaubad.

Tariifi		Kaupade nimetus.	Tollimäärad.	
§§	Pkt.		Alus.	Kuldfrangid.
34		Liha igasugune, soolatud, suitsetatud, kuivatatud; li-hast valmistatud vorstid	1 kg n.	0,55
36		Või ja tema aseained ning munad:		
	1	Lehma- ja kitsepiimavõi	—	tollita
	2	Sulatatud toidurasv	1 kg n.	0,55
	3	Margariin ja teised kunstvõid	„	0,40
	4	Munad	—	tollita
Mär-kus 1.		Punktides 2 ja 3 nimetatud kaup väikestes pakkides kuni 2 kg raskuseni tollitakse ühes ümbrikkudega. Samuti ei arvata kaalust maha tina- või paberilehti, kui kaup nendega kaetud.		
Mär-kus 2.		Punkt 2 all tähendatud kaup, kui see määratud ümber-töötamiseks kunstvõitööstustele tooresainena — Ma-janduseministeeriumi tunnistuse alusel	1 kg n.	0,13

Algkirjale alla kirjutatud:

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 4. juulil 1930 vastuvõetud

377. Eesti-Türgi kaubanduse- ja laevanduselepingu ja selle allakirjutamis-protokolli kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Türgi kaubanduse- ja laevanduseleping ja selle allakirjutamisprotokoll, mõlemad alla kirjutatud Ankaras 16. septembril 1929.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega lepingu ja selle allakirjutamisprotokolli prant-susekeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Algkirjale alla kirjutatud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär A. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Kaubandus- ja laevandusleping Eesti ja Türgi vahel.

Eesti ühelt poolt ja

Türgi teiselt poolt,

juhitud soovist süvendada sõprussidemeid, mis nii õnnelikult valitsevad mõlema maa vahel, korraldada oma kodanikkude asumistingimusi mõlemal maal ja arendada oma kaubanduslikke suhteid,

Otsustasid selleks otstarbeks sõlmida lepingu ja nimetasid oma Täisvolinikkudeks, nimelt:

Tema Ekstsellents Eesti Riigivanem:

Härra Ernst C. VEBERMAN'i, endise Ministri, Eesti Vabariigi Valitsuse Delegaadi ja

Tema Ekstsellents Türgi Vabariigi President:

Tema Ekstsellentsi ZEKÂI BEY, endise Ministri, Türgi Suursaadiku ja Diyaribekiri Rahvasaadiku;

Tema Ekstsellentsi Menemenli NUMAN RIFAT BEY, Täievolilise Ministri ja Alamriigisekretäri Välisministeeriumis,

kes, pärast oma heas ning nõutud korras leitud täisvolituste vastastikust esitamist, leppisid kokku järgmistes eeskirjades:

Peatükk I.

A s u m i n e.

Artikkel I.

Kummagi Kõrge Lepinguasalise kodanikkudel on õigus teise Lepinguasalise territooriumil, kokkukõlas seal maksvate seaduste ja määrustega elama asuda ja viibida, vabalt minna, tulla ja liigelda.

Kumbki Kõrge Lepinguasaline jätab endale sisserändamise suhtes täieliku tegevusvabaduse, samuti ka avaliku julgeoleku ja korra huvides õiguse keelata ära üksikute isikute kohta käivate määrustega sissesõidu oma territooriumile ja seal viibimise.

Mis puutub ükskõik missugustesse viibimise ja asumise puhul makstavatesse lõivudesse ja koormatistesse, siis kasutavad mõlema Kõrge Lepinguasalise kodanikud enamsoodustatud riigi käitlust.

Traité de Commerce et de Navigation entre l'Estonie et la Turquie.

L'Estonie

d'une part et

la Turquie

d'autre part

Animées du désir de resserrer les liens d'amitié si heureusement existant entre les deux Pays, de régler les conditions d'établissement de leurs ressortissants dans les deux Pays, et de développer leurs relations commerciales,

ont résolu de conclure un Traité à cet effet et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Son Excellence le Président de la République d'Estonie:

Monsieur Ernest C. VEBERMAN, ancien Ministre, Délégué du Gouvernement de la République d'Estonie;

Son Excellence le Président de la République Turque:

Son Excellence ZEKÂI BEY, ancien Ministre, Ambassadeur de Turquie et député de Diyaribekir;

Son Excellence Menemenli NUMAN Rifat Bey, Ministre Plénipotentiaire et Sous-Secrétaire d'État au Ministère des Affaires Etrangères.

Lesquels, après s'être communiqués leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, ont convenu les dispositions suivantes:

Chapitre I.

E t a b l i s s e m e n t.

Article I.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes, auront, sur le territoire de l'autre Partie, sous réserve des lois et règlements qui y sont en vigueur, le droit de s'établir et de séjourner, d'aller, de venir et de circuler librement.

Chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve toute liberté d'action en ce qui concerne l'immigration, ainsi que le droit d'interdire, par mesures individuelles, l'entrée et le séjour sur son territoire, pour des raisons de sécurité et ordre publics.

En ce qui concerne les taxes et charges quelconques à payer du chef du séjour et de l'établissement, les ressortissants des deux Hautes Parties jouiront du traitement de la nation la plus favorisée.

Artikkel II.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikkudel on õigus, ühesugustel tingimustel enamsoodustatud riigi kodanikkudega, omandada, vallata ja võõrandada teise Lepinguosalise territooriumil igasugust kinnis- või vallasvara, kokkukõlas riigi seaduste ja määrustega, välja arvatud vastavate seaduseandluste poolt ettenähtud juhtudel. Samadel tingimustel võivad nad sellega vabalt talitada ostu, müügi, annetamise, üleandmise, abielulepingu, testamendi, seaduse järgi pärimise läbi või igal muul viisil.

Ühelgi ülalmainitud juhul ei allu nad muudele või kõrgematele koormatistele, lõivudele või maksudele, missuguse nime all see ka olekski, kui neile, mis on sisse seatud või tulevikus sisse seatakse omadele kodanikkudele.

Artikkel III.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikkudel on õigus, ühesugustel tingimustel enamsoodustatud riigi kodanikkudega, teotse teise territooriumil igasuguse tööstuse ja kaubanduse alal, kokkukõlas riigi seaduste ja määrustega, ja anduda igale ametile ja elukutsele, millega teotsemine ei ole praegu või tulevikus reserveeritud omadele kodanikkudele.

Artikkel IV.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikud ei allu teise territooriumil oma isiku, vara, õiguste ning huvide suhtes, samuti igasuguse kaubanduse, tööstuse, ameti ja elukutse alal teotsemise suhtes ühelegi muule või kõrgemale koormatisele, lõivule või otsekohele või kaudsele maksule, kui sellele, mida võib peale panna omadele kodanikkudele.

Nad on nimelt õigustatud vabalt välja viima oma vara müügist saadud raha ja oma varä ennast, arvesse võttes riigis maksvaid seaduslikke määrusi, ja nende kui välismaalaste peale ei panda selles suhtes kõrgemaid makse, koormatise ja maksukohustusi kui neid, mida tuleks maksta omadel kodanikkudel.

Artikkel V.

Ühe Kõrge Lepinguosalise kodanikud ei allu teise Lepinguosalise territooriumil ühelegi sõjaväeteenistusele olgu maa-, mere- või lennuväes, rahvuslikus kaardiväes või miilitsas, samuti ühelegi sõjaväeteenistust asendavale kohustusele või koormatisele.

Article II.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, aux mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée, sur le territoire de l'autre, le droit d'acquérir, de posséder et d'aliéner toute espèce de biens mobiliers ou immobiliers à l'exception des cas prévus par les législations respectives en se conformant aux lois et règlements du Pays. Ils pourront, aux mêmes conditions, en disposer librement par achat, vente, donation, transfert, contrat de mariage, testament, succession ab-intestat ou par tout autre moyen.

Ils ne seront assujettis dans aucun des cas susmentionnés à des charges, taxes et impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront établis pour les nationaux.

Article III.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, aux mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée sur le territoire de l'Autre, en se conformant aux lois et règlements du pays, le droit d'exercer toute sorte d'industrie et de commerce et de se vouer à tout métier et profession quelconque dont l'exercice n'est pas et ne sera pas réservé aux nationaux.

Article IV.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne seront soumis sur le territoire de l'Autre quant à leurs personnes, leurs biens, droits et intérêts, ainsi que pour l'exercice de tout genre de commerce, industrie, métier et profession, à aucun charge, taxe ou impôt direct ou indirect, autres ou plus élevés que ceux qui pourront être imposés aux nationaux.

Ils seront notamment autorisés à exporter librement le produit de la vente de leurs biens et leurs biens mêmes, sous réserve des dispositions légales en vigueur dans le pays, et ils ne seront pas soumis en cela en qualité d'étrangers, à des impôts et redevances plus élevés que ceux qu'auraient à payer les nationaux.

Article V.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes ne seront astreints, sur le territoire de l'Autre, à aucun service militaire, soit dans les armées de terre, de mer ou de l'air, soit dans les gardes ou milices nationales, ni à aucune obligation ou charge remplaçant le service militaire.

Nad alluvad ainult sõjaväelistele maksudele ja rekvisitsioonidele, mida seaduslikult peale pannakse omadele kodanikkudele.

Artikkel VI.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikudelt ei saa teise Lepinguosalise territooriumil nende varasid sunniviisil võõrandada teisiti kui seaduslikult üldkasulikuks tunnustatud põhjusel ning õiglase tasu eest, kokkukõlas vastavates seaduseandlustes ettenähtud toimimisviisile.

Artikkel VII.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise kodanikud naudivad teise territooriumil kõiges, mis puutub nende isiku ning varade seaduslikku ja kohtulikku kaitseesse, sama käitlust kui omad kodanikud.

Järelikult on neil vaba ja hõlpus juurdepääs kohtutele ja nad võivad kohtus esineda samadel tingimustel kui omad kodanikud, reservatsiooniga „cautio judicatum solvi“ ja tasuta kohtuliku abiandmise kohta käivate eeskirjade suhtes, mille kohta on maksev kohalik seaduseandlus kuni nende küsimuste korraldamiseni mõlema Lepinguosalise vahel sõlmitava erikonventsiooniga.

Artikkel VIII.

Aktsiaseltsid, kooperatiivid ja teised kaubanduslikud ühingud, seal hulgas ka tööstuslikud, rahanduslikud, kindlustus-, ühendus- ja transpordiseltsid, mis asuvad ühe Kõrge Lepinguosalise territooriumil ja on seal asutatud selle maa seaduste kohaselt, tunnustatakse seaduslikuks teise Lepinguosalise territooriumil ja võivad seal kohtute poole pöörduda nii nõudjana kui kostjana.

Nimetatud ühingutele teise Lepinguosalise territooriumil kaubanduse ja tööstuse alal teotsemiseks loaandmine oneneb nende allumisest selle territooriumil praegu või tulevikus maksvatele seadustele ja määrustele, samuti maksudele ja muudele koormatistele, mis on ühenduses loaamisega.

Maksud, lõivud ja kontributsioonid, ükskõik milliste nimetustega või millist liiki, ei tohi koormata neid ühinguid raskemini kui analoogilisi oma maa ühinguid.

Need ühingud võivad, samadel tingimustel kui enamsoodustatud riigi ühingud ja alistudes riigi seadustele, omandada ühingu teotsemisele vajalikku igasugust vallas- kui ka kinnisvara,

Ils ne seront soumis qu'aux prestations et réquisitions militaires qui seraient imposés légalement aux nationaux.

Article VI.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne pourront sur le territoire de l'Autre, être expropriés de leurs biens que pour cause légalement reconnue d'utilité publique et moyennant une juste indemnité, conformément à la procédure prévue par les législations respectives.

Article VII.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur le territoire de l'Autre, en tout ce qui concerne la protection légale et judiciaire de leur personne et de leurs biens du même traitement que les nationaux.

En conséquence ils auront libre et facile accès auprès des tribunaux et pourront ester en justice aux mêmes conditions que les nationaux, sous réserve des dispositions relatives à la caution judicatum solvi et à l'assistance judiciaire gratuite qui seront régies par la législation locale jusqu'au règlement de ces questions par une Convention spéciale à conclure entre les deux Parties.

Article VIII.

Les sociétés anonymes, les coopératives et autres sociétés commerciales, y compris les sociétés industrielles, financières, d'assurances, de communications et de transport qui ont leur siège sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes et qui y sont constituées en vertu des lois de ce pays, seront reconnues légales dans le territoire de l'Autre, et y pourront ester en justice devant les tribunaux, soit pour intenter une action, soit pour s'y défendre.

L'admission desdites sociétés à l'exercice de leur commerce ou industrie sur le territoire de l'autre Haute Partie Contractante sera subordonnée à leur soumission aux lois et prescriptions qui sont ou seront en vigueur sur ce territoire, aussi en ce qui concerne les taxes et autres charges d'admission.

Les impôts, taxes et contributions qu'elles qu'en soient la dénomination ou l'espèce ne pourront pas frapper ces sociétés d'une façon plus lourde que les sociétés analogues nationales.

Ces sociétés pourront, aux mêmes conditions que celles de la nation la plus favorisée et en se soumettant aux lois du pays, acquérir toute sorte de biens mobiliers ainsi

kusjuures on kokku lepitud, et omandamine ise ei ole ühingu tegevuse eesmärk.

Artikkel IX.

Ühe Kõrge Lepinguosalise kodanikke või ühinguid ja kooperatiive, asukohaga seal maal, ei maksustata teise Lepinguosalise maal muu kui maksustavas riigis leiduva aktiva pealt, ega sissetuleku pealt, mida nad mujal saavad.

Artikkel X.

On kokku lepitud, et kumbki Kõrge Lepinguosaline ei toetu käesolevas peatükis väljendatud enamsoodustusklauslist järgnevatele soodustustele, et nõuda oma kodanikkude, seltside ja kooperatiivide kasuks muid või laiema ulatusega õigusi kui neid, mis tema enese poolt on lubatud teise Kõrge Lepinguosalise kodanikkudele, seltsidele ja kooperatiividele.

Peatükk II.

Kaubandus ja laevandus.

Artikkel XI.

Ühe Lepinguosalise riigist päritolevad teise Lepinguosalise riiki sisseveetavad loodus- ja tööstussaadused ei allu kõrgematele maksudele, koeffitsientidele, lõivudele või ükskõik millistele koormatistele kui neile, mis on peale pandud mõne kolmanda riigi samadele saadustele, olgu ükskõik milline nende regionaalne nimetus.

Sama maksab ka väljaveo-maksude ja teiste koormatiste kohta loodus- ja tööstussaaduste pealt, mida välja veetakse ühe Kõrge Lepinguosalise territooriumilt teise Kõrge Lepinguosalise territooriumile.

Kindlustus võrdse käitluse kohta mõne kolmanda riigiga laieneb samuti sisse- ja väljaveomaksude võtmise viisile, kaupade tolliladudesse paigutamisele, tollikoormatistele ja -formaliteetidele, sisseveetavate, väljaveetavate või transiidina minevate kaupade tollikäitlusele ja tollilt ärasaatmisele.

Artikkel XII.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise loodus- ja tööstussaadusi ei panda sisseveol teise Lepinguosalise territooriumile, kui nad on veetud transiidina üle ühe või mitme kolmanda riigi territooriumi, muude või kõrgemate maksude või

que les biens immeubles nécessaires au fonctionnement de la société, étant entendu dans ce cas que l'acquisition n'est pas l'objet même de la société.

Article IX.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes ou les sociétés, coopératives domiciliées chez elle ne seront pas imposés dans le pays de l'autre Partie sur un autre actif que celui se trouvant dans le pays d'imposition ni sur un revenu qu'ils touchent ailleurs.

Article X.

Il est convenu qu'aucune des Hautes Parties Contractantes ne pourra invoquer le bénéfice résultant de la clause de la nation la plus favorisée énoncée dans le présent chapitre, pour réclamer en faveur de ses ressortissants, sociétés, coopératives des droits autres ou plus étendus que ceux accordés par Elle-même aux ressortissants, sociétés, et coopératives de l'autre Haute Partie Contractante.

Chapitre II.

Commerce et Navigation.

Article XI.

Les produits du sol et de l'industrie originaires de l'un des Pays Contractants importés dans l'Autre ne seront pas assujettis à des droits, coefficients, taxes ou autres redevances quelconques plus élevés que ceux accordés aux mêmes produits d'un pays tiers, quelles que soient leurs appellations régionales.

Il en sera de même en ce qui concerne les droits d'exportation et autres redevances sur les produits du sol et de l'industrie exportés du territoire d'une des deux Hautes Parties Contractantes dans le territoire de l'autre Haute Partie.

L'assurance du traitement sur le pied d'égalité avec un pays tiers s'étend aussi à la manière de percevoir les droits d'importation et d'exportation, à la mise des marchandises dans des entrepôts de douane, aux redevances et formalités douanières, au traitement et à l'expédition en douane des marchandises importées, exportées ou passant en transit.

Article XII.

Les produits du sol et de l'industrie de l'une des Hautes Parties contractantes, après avoir transité par les territoires d'un ou des pays tiers, ne seront pas soumis lors de leur importation sur le territoire de l'Autre à des

lõivude alla kui siis, kui nad oleksid sisse veetud otsekohe päritolumaalt.

Artikkel XIII.

Ühe Kõrge Lepinguosalise maalt päritolevad loodus- ja tööstussaadused, mis on sisse veetud teise Lepinguosalise maale, naudivad seal sisemiste maksude suhtes, ükskõik mis nime all need ka oleksid, mõne kolmanda riigi samadele saadustele antud käitlust.

Artikkel XIV.

Et kindlustada oma vastavast riigist päritolevatele saadustele ülaltloodud eeskirjade kasutamist, võivad Kõrged Lepinguosalised nõuda, et nende territooriumile sisseveetavad saadused ja kaubad oleksid varustatud päritolutunnistusega, mis tõendab, et need saadused on mainitud maa loodus- ja tööstussaadused, või et neid tuleb vaadelda säärestena, arvesse võttes ümbertöötamist, mis neile seal osaks sai.

Päritolutunnistused antakse välja kas Maandus-, Kaubandus- või Põllusandusdepartemangu või Kaubanduskoja poolt, mille alla kuulub kauba saatja, või iga muu organi või koondise poolt, mida sihtmaa on tunnustanud.

Mõlemal Kõrgel Lepinguosalisel on vastastikune õigus nõuda päritolutunnistuste legaliseerimist oma diplomaatilise või konsulaar-esindaja poolt.

Postipakid on vabastatud päritolutunnistustest, kui sihtmaa tunnustab, et ei ole tegemist kaubanduslikku iseloomu omavate saadetistega.

Artikkel XV.

Kõrgete Lepinguosaliste territooriumide vahel saab valitsema vastastikune kaubanduse ja laevasõidu vabadus. Järelikult ei hoita alal ega seata sisse kummagi Kõrge Lepinguosalise poolt ühtegi keeldu või kitsendust mõne ükskõik millise teise Kõrge Lepinguosalise territooriumilt päritoleva või sinna väljaveoks määratud kauba sisseveole või väljaveole ja transiidile, kui mainitud keeld või kitsendus ei ole kohaldatav samadel tingimustel sarnlevatele kaupadele, kui neid olemas, mis on pärit ükskõik milliselt muult maalt või mis sinna väljaveoks määratud. Siiski on Kõrged Lepinguosalised nõus tunnustama, et järgmised sisse- või väljaveokeelud või kitsendused ei ole keelatud, tingimusel, et neid ei kohaldataks viisil, mis moodustaks meelevaldse diskriminatsiooni-

droits ou taxes autres ou plus élevés que s'ils avaient été importés directement de leur pays d'origine.

Article XIII.

Les produits du sol et de l'industrie d'origine de l'une des Hautes Parties Contractantes importés dans le pays de l'Autre, y jouiront en ce qui concerne les taxes intérieures, sous quelque dénomination qu'elles soient, du traitement accordé aux mêmes produits d'un tiers pays.

Article XIV.

Pour réserver aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions ci-dessus, les Hautes Parties Contractantes pourront exiger que les produits et marchandises importées sur leurs territoires soient accompagnés d'un certificat d'origine attestant que les dits produits sont des produits du sol et de l'industrie dudit pays, ou qu'ils doivent être considérés comme tels étant donné la transformation qu'ils y ont subie.

Les certificats d'origine seront délivrés soit par les Départements d'Économie, du Commerce ou de l'Agriculture, soit par la Chambre de Commerce dont relève l'expéditeur, soit par tout organe ou groupement que le pays destinataire aura agréé.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura réciproquement le droit d'exiger la légalisation des certificats d'origine par son Représentant diplomatique ou consulaire.

Les colis-postaux seront dispensés des certificats d'origine si le pays destinataire reconnaît qu'il ne s'agit pas d'envois revêtant un caractère commercial.

Article XV.

Il y aura entre les territoires des Hautes Parties Contractantes liberté réciproque de commerce et de navigation. En conséquence il ne sera maintenu ni établi par chacune des deux Hautes Parties Contractantes aucune prohibition ou restriction relative à l'importation ou à l'exportation et au transit d'une marchandise quelconque originaire du territoire de l'autre Haute Partie Contractante ou destiné à y être exporté si ladite prohibition ou restriction ne s'applique pas dans les mêmes conditions, aux marchandises similaires, s'il en existe, en provenance de n'importe quel autre pays ou destinées à y être exportées.

Toutefois les Hautes Parties Contractantes sont d'accord pour reconnaître que les

abinõu välismaade vahel, kes on samades tingimustes:

1) Keelud või kitsendused avaliku julgeoleku alal;

2) Keelud või kitsendused kõlblistel või inimkonna otstarvetel;

3) Keelud või kitsendused relvade, sõjamoona ja sõjamaterjali sisseveo kohta;

4) Keelud või kitsendused, mis on maksmata pandud avaliku tervishoiu kaitseks või loomade või taimede kaitse kindlustamiseks haiguste, putukate või kahjulikkude parasiitide vastu;

5) Keelud või kitsendused väljaveole, missuguste sihiks on rahvusliku kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise vara kaitse;

6) Keelud või kitsendused kulla, hõbeda, rahatükkide, paberraha või väärtpaberite kohta;

7) Keelud või kitsendused, missuguste sihiks on laiendada väljamaa saadustele sise maal maksvat korda, selles, mis puutub nendega sarnaste omamaa saaduste valmistamisse, kaubandusse, transporti ja tarvitamisse;

8) Keelud või kitsendused saaduste kohta, mis nüüd või tulevikus moodustavad sisemaal, mis puutub nende valmistamisse või kaubandusse, riigi monopoli või riigi kontrolli all teostatava monopoli eseme.

On kokku lepitud, et Kõrgetel Lepinguosalistel on õigus kohaldada keeldusid või kitsendusi saadustele, mis on soodustatud preemiatega, toetusrahadega või igal muul viisil, kas avalikult või salaja.

Artikkel XVI.

Kõrged Lepinguosalistes kohustuvad vastastikku lubama transiiti rahvusvaheliseks transiidiks kõige kohasematel teedel isikutele, pagasitele, kaupadele ja kõiksugu asjadele, saadetistele, laevadele, vankritele, vagunitele või muudele veoabinõudele, kindlustades teineteisele selles suhtes enamsoodustatud riigi käitluse.

Kummagi Kõrge Lepinguosalise tolliterritooriumi läbivad igasugused kaubad vabas-

catégories suivantes de prohibitions ou restrictions d'importation ou d'exportation ne sont pas interdites, à la condition qu'elles ne soient pas appliquées de manière à constituer un moyen de discrimination arbitraire entre les pays étrangers se trouvant en conditions identiques:

1) Prohibitions ou restrictions relatives à la sécurité publique;

2) Prohibitions ou restrictions édictées par des raisons morales ou humanitaires;

3) Prohibitions ou restrictions d'importation des armes, des munitions et du matériel de guerre;

4) Prohibitions ou restrictions édictées en vue de protéger la santé publique ou d'assurer la protection des animaux ou des plantes contre les maladies, les insectes et les parasites nuisibles;

5) Prohibitions ou restrictions à l'exportation ayant pour but la protection du patrimoine national, artistique, historique ou archéologique;

6) Prohibitions ou restrictions applicables à l'or, à l'argent, aux espèces, au papier-monnaie et aux titres;

7) Prohibitions ou restrictions ayant pour but d'étendre aux produits étrangers le régime établi à l'intérieur du pays, en ce qui concerne la production, le commerce, le transport et la consommation des produits nationaux similaires;

8) Prohibitions ou restrictions appliquées à des produits qui font ou feront à l'intérieur du pays, en ce qui concerne la production ou le commerce, l'objet de monopoles d'État ou de monopoles exercés sous le contrôle d'État.

Il est entendu que les Hautes Parties Contractantes auront le droit d'appliquer les prohibitions ou restriction à des produits favorisés par des primes, des subventions ou de toute autre façon, soit ouvertement, soit clandestinement.

Article XVI.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à accorder réciproquement le transit sur les voies les plus appropriées au transit international, aux personnes, bagages, marchandises, et objets de toute sorte, envois, navires, bateaux, voitures et wagons ou autres instruments de transport, en se garantissant sous ce rapport le traitement de la nation la plus favorisée.

Les marchandises de toute nature, traversant le territoire douanier de l'une des Hautes

tatakse vastastikku igast tollimaksust ja teistest koormatistest, välja arvatud järelevalve- ja statistikamaksud ja -lõivud ja teised koormatistest administratsiooni alal.

Käesoleva artikli määrused on kohaldatavad transiitkaupadele, mis on ümber laaditud või ladustatud, ümberpakkimisega või ilma.

Siiski on kokku lepitud, et nende kaupade transiit kindlustatakse vastavate tolliseaduste kohaselt, et takistada nende maale sissetoomist.

Ükski Kõrge Lepinguosaline ei ole kohustatud kindlustama nende reisijate läbisõitu, kelle sissesõit tema territooriumile on keelatud.

Kaupade transiiti võib keelata:

- a) avaliku ja riikliku julgeoleku põhjustel;
- b) tervishoiulistel põhjustel või ettevaatusabinõuna loomade ja taimede haiguste vastu.

Kõrgetel Lepinguosalistel on õigus tarvitusele võtta ettevaatusabinõud, mis vajalikud selle kindlustamiseks, et kaubad, mis moodustavad nende territooriumidel riigi monopolit, oleksid tegelikult transiidis.

Artikkel XVII.

Kõrged Lepinguosalsed kindlustavad teineteisele oma territooriumidel vastastikku enamsoodustatud riigi käitluse kõiges, mis puutub veohindadesse ja veovõimalustesse, väljaandmise tingimustesse ja avalikkusesse lõivudesse ja koormatistesse vastavatel raudteedel.

Artikkel XVIII.

Ühe Kõrge Lepinguosalise lipu all sõitvad laevad, mis sisse sõidavad tühjalt või koormaga teise Lepinguosalise vetesse ja sadamatesse või sealt välja sõidavad, naudid seal, olgu ükskõik milline nende väljasõidu või sihtkoht, igas suhtes sama käitlust kui selle maa laevad ja neid ei panda seal ühegi muu või kõrgema maksu või lõivu alla, mis nime all see ka oleks, kui nende, mida võetakse praegu või edaspidi selle maa laevadelt riigi, provintsi, kogukonna või mõne teise valitsuse poolt õigustatud organismi nimel ja kasuks.

Artikkel XIX.

Koormaid, olgu ükskõik milline nende päritolu või sihtkoht, ei panda muude ega kõrge-

Parties Contractantes, seront réciproquement exemptes de tout droit de douane et d'autres charges à l'exception de droits et taxes de surveillance, de statistique et autres charges d'administration.

Les stipulations du présent article s'appliquent aux marchandises en transit qui ont été transbordées ou entreposées en subissant ou non un changement d'emballage.

Il est entendu, toutefois, que le transit de ces marchandises sera garanti conformément aux lois douanières respectives afin d'en empêcher l'introduction dans le pays.

Aucune des Hautes Parties Contractantes ne sera tenue d'assurer le transit des voyageurs dont l'entrée sur son territoire serait interdite.

Le transit des marchandises pourra être prohibé:

- a) pour des raisons de sûreté publique et de sécurité de l'État;
- b) pour des raisons de santé ou comme précaution contre les maladies des animaux et des végétaux.

Les Hautes Parties Contractantes auront le droit de prendre les précautions nécessaires pour s'assurer que les marchandises qui, sur leurs territoires, font l'objet d'un monopole d'État, sont réellement en transit.

Article XVII.

Les deux Hautes Parties Contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée sur leurs territoires, en ce qui concerne les prix et les modalités de transport, conditions de livraison, taxes et charges publiques sur les chemins de fer respectifs.

Article XVIII.

Les navires et bateaux portant le pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes qui entreront, sur lest ou chargés, dans les eaux et ports dépendant de l'autre Partie, ou qui en sortiront, quel que soit le lieu de leur départ ou celui de leur destination, y jouiront sous tous les rapports du même traitement que les bâtiments nationaux et n'y seront assujettis, à aucun droit ou taxe, sous quelque dénomination que ce soit, perçus au nom et au profit de l'État, des provinces, des communes ou d'un organisme quelconque autorisé par le Gouvernement, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés aux bâtiments nationaux.

Article XIX.

Les cargaisons, quelles qu'en soient la provenance ou la destination, ne seront assu-

mate maksude või koormatiste alla ja neid ei kohelda teisiti kui siis, kui nad oleksid sisse või välja veetud rahvusliku lipu all; nende sõitjaid ja viimaste pagasit koheldakse samuti, nagu reisiksid nad rahvusliku lipu all.

Artikkel XX.

Artiklite 18 ja 19 eeskirjad ei laiene:

1. rannasõidule, mis jääb edasi korraldatusse seadustega, mis on praegu või tulevikus maksvad kummagi Kõrge Lepinguosalise territooriumidel;

2. ergutustele toetusrahade näol, mis on antud või mida võidakse anda rahvuslikule kaubanduslaevastikule, ega soodustustele, mis on antud riigi poolt oma enese laevadele, mida kasutatakse riigiettevõtete poolt või nende osavõttel, ka mitte eesõigustele, mis on antud veesporidiseltsidele;

3. kalapüügil, kaasa arvatud hüljeste püük, Kõrgete Lepinguosaliste territoriaalvetes, samuti mitte erilistele eesõigustele, mis on tunnustatud või tunnustatakse ühel või teisel maal omadele kalasaadustele;

4. mereteenistusele sadamates, reididel ja randades, samuti kui laevasõidule sisevetes, lootsimisele ja pukseerimisele, abiandmisele ning päästmisele merel, niivõrd kui need toimingud täide viiakse vastavates territoriaalvetes, ja Türgi kohta Marmarameres.

Artikkel XXI.

Laevade rahvuslik kuuluvus tehakse nii ühelt kui teiselt poolt kindlaks vastavate riikide kompetentsete ametivõimude poolt iga riigi seaduste ja määruste kohaselt seks väljaantud dokumentide ja tunnistuste järgi.

Ühe Kõrge Lepinguosalise poolt väljaantud laevamöödutunnistusi ja teisi dokumente laevamöötmise kohta tunnustatakse teise Lepinguosalise poolt kokkukõlas Kõrgete Lepinguosaliste vahel sõlmitavate erikokkulepetega.

Artikkel XXII.

Ühe Kõrge Lepinguosalise lipu all sõitvad laevad, mis sõidavad teise Lepinguosalise sadamasse ainukese sihiga seal täiendada oma koormat välissihitusega või maha laadida sellest osa, mis on toodud välismaalt, võivad, kohastudes vastavate riikide seaduste ja määrustega, laevale jätta osa oma koormast, mis on

jetties à des droits ou charges autres ni plus forts et ne seront traitées autrement que si elles étaient importées ou exportées sous pavillon national, leurs passagers et les bagages de ceux-ci seront pareillement traités comme s'ils voyageaient sous pavillon national.

Article XX.

Les dispositions des articles 18 et 19 ne s'étendent pas:

1. au cabotage, lequel continue à être régi par les lois qui sont ou seront en vigueur dans les territoires de chacune des Hautes Parties Contractantes;

2. aux encouragements sous forme de subventions accordés ou qui pourraient être accordés à la marine marchande nationale, ni aux avantages accordés par l'État à ses propres navires exploités en régie ou en participation, non plus qu'aux privilèges concédés aux sociétés pour le sport nautique;

3. à l'exercice de la pêche, y compris la chasse aux phoques, dans les eaux territoriales des Hautes Parties Contractantes, ni aux privilèges spéciaux qui ont été ou pourraient être reconnus dans l'un ou l'autre pays, aux produits de la pêche nationale;

4. à l'exercice du service maritime des ports, des rades et des plages, ainsi que la navigation dans les eaux intérieures, ni à l'exercice du pilotage et du remorquage, de l'assistance et du sauvetage maritime, en tant que ces opérations s'effectuent dans les eaux territoriales respectives et, pour la Turquie, dans la Mer de Marmara.

Article XXI.

La nationalité des bateaux et navires sera, de part et d'autre, admise d'après les documents et certificats délivrés à cet effet par les autorités compétentes des Etats respectifs, conformément aux lois et règlements de chaque pays.

Les certificats de jauge et autres documents relatifs à la jauge, délivrés par l'une des deux Hautes Parties Contractantes seront reconnus par l'Autre conformément aux arrangements spéciaux qui pourront être conclus entre les deux Hautes Parties Contractantes.

Article XXII.

Les navires et bateaux portant le pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes qui entreront dans un port de l'Autre à seul fin d'y compléter leur cargaison à destination étrangère, ou en débarquer une partie, apportée de l'étranger, pourront en se conformant aux lois et règlements des États respectifs,

sihitud mõnesse muusse sadamasse või muule maale, ja seda reeksporteerida, ilma kohustuseta maksta oma koorma selle viimase osa eest mingisuguseid makse või kulusid, peale järelevalvemaksude, mida pealegi võib võtta ainult kõige madalamate rahvusliku laevasõidu jaoks kindlaksmääratud määrade järgi.

Artikkel XXIII.

Ühe Kõrge Lepinguosalise laeva hukumise, randumise, avari või sunnitud peatuse korral teise Lepinguosalise vetes, naudib laev ja tema koorem samu soodustusi ja immunitette, mis vastava riigi seadused ja määrused kindlustavad samades olukordades oma riigi laevadele. Kaptenile, meeskonnale ja reisijatele, nii neile enestele kui ka laevale ja selle koormale, antakse abi ja toetust samal määral kui oma riigi kodanikkudele.

Mis puutub päästmismaksudesse, siis kohaldatakse neile selle riigi seaduseandlus, kus päästmine aset leidis.

Randunud või hukkunud laevalt päästetud kaubad ei allu mingisugusele tollimaksule, tingimisel, et neid ei toodaks sisse sisetarvitamiseks.

Artikkel XXIV.

Kumbki Kõrge Lepinguosaline kohustub võimaldama oma territooriumil teise Lepinguosalise kaupadele tööstusliku omanduse kaitse kohta käiva 20. märtsi 1883. a. rahvusvahelise Pariisi konventsiooni, revideeritud Washingtonis 2. juunil 1911. a., eeskirjade kasutamist.

Artikkel XXV.

Käesoleva Konventsiooni määrused ei ole kohaldatavad:

1) käitlustele, mis üks Kõrge Lepinguosaline on andnud või võiks anda tulevikus piiräärsele kaubitsemisele naaberriikidega;

2) erisoodustustele, mis on tingitud tolliliidust;

3) erilistele eesõigustele ja soodustustele tollitariifide ja üldse igasugusel muul kaubanduse alal, mis on olemas või tulevikus maksmata pannakse Türgi ja Ottomani riigist 1923. a. lahutatud maade vahel;

4) eesõigustele ja soodustustele, mis Eesti on andnud või annab tulevikus Soomele, Lätile või Leedule.

conserver à bord la partie de leur cargaison qui serait destinée à un autre port ou à un autre pays et la réexporter, sans être tenus à payer pour cette dernière partie de leur cargaison aucuns droits ou frais, sauf les droits de surveillance lesquels d'ailleurs, ne pourront être perçus qu'aux taux les plus bas fixés pour la navigation nationale.

Article XXIII.

En cas de naufrage, échouement, avarie en mer ou relâche forcée d'un bâtiment de l'une des deux Hautes Parties Contractantes dans les eaux de l'Autre, le bâtiment et sa cargaison jouiront des mêmes faveurs et immunités que les lois et règlements du pays respectif accordent, dans des circonstances analogues, aux bâtiments nationaux. Aide et assistance seront données dans la même mesure qu'aux nationaux, au capitaine, à l'équipage et aux passagers, tant pour eux-mêmes que pour le bâtiment et sa cargaison.

En ce qui concerne le droit de sauvetage il sera fait application de la législation du pays où le sauvetage a eu lieu.

Les marchandises sauvetées d'un bâtiment échoué ou naufragé ne seront assujetties à aucun droit de douane à moins qu'elles ne soient introduites dans le pays pour la consommation intérieure.

Article XXIV.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à faire bénéficier sur son territoire, les marchandises de l'autre Partie, des dispositions de la Convention Internationale de Paris du 20 Mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle, révisée à Washington le 2 Juin 1911.

Article XXV.

Les dispositions du présent Traité ne sont pas applicables:

1) aux traitements accordés ou qui pourraient être accordés ultérieurement par une des Hautes Parties Contractantes, dans le trafic frontalier avec les pays limitrophes;

2) aux faveurs spéciales résultant d'une union douanière;

3) aux avantages et faveurs spéciaux existant ou à établir dans l'avenir en matière de tarifs douaniers et généralement en toute autre matière commerciale entre la Turquie et les pays détachés de l'Empire Ottomane en 1923;

4) aux avantages et faveurs que l'Estonie a accordés ou pourrait accorder à la Finlande, la Lettonie ou la Lithuanie.

Sama on maksev ka eesõiguste kohta, mida Eesti võiks anda Nõukogude Sotsialistlikkude Vabariikide Liidule eritollikonventsioonide või -kokkulepete põhjal.

Artikkel XXVI.

Käesolev leping astub jõusse üks kuu pärast ratifikatsioonikirjade vahetamist ja jääb maksima kolme aasta kestuseks alates sellest päevast. Kui ükski Kõrge Lepinguosaline ei teata üks aasta enne seda tähtpäeva oma kavatsusest tema maksvust lõpetada, jääb leping jõusse kuni ühe aasta möödumiseni alates sellest päevast, mil üks või teine Kõrge Lepinguosaline ta üles on öelnud.

Artikkel XXVII.

Käesolev leping ratifitseeritakse ja ratifikatsioonikirjad vahetatakse Ankaras, niipea kui võimalik.

Selle tõenduseks kirjutasiid ülalmainitud Täisvolinikud alla käesolevale lepingule ja kinnitasid sellele oma pitserid.

Tehtud kahes eksemplaris, Ankaras, 16. septembril 1929.

E. Veberman.

Zekai.

M. Numan.

Allakirjutamisprotokoll.

Käesoleva lepingu allakirjutamisele asumise silmapilgul leppisid Kõrged Lepinguosaliised kokku järgmistes eeskirjades:

Artikli 3. juurde.

Eesti Vabariigi Delefaat deklareerib oma Valitsuse nimel, et käesoleva Konventsiooni artiklis 3 väljendatud enamsoodustatud riigi klauslist järgnevale soodustusele ei või toetuda Eesti kodanikkude kasuks, mis puutub omandatud õiguse respektseerimisesse, milline õigus on tunnustatud Türgi poolt Lausanne'is 24. juulil 1923. sõlmitud asumiskonventsiooni artikli 4 põhjal sellele konventsioonile allakirjutanud riikide kodanikkudele.

Artikli 11. juurde.

Reserveerides artikli 11 eeskirju, Eesti Valitsus kohustub läbi laskma käesoleva lepingu kestusel järgmisi Türgist päritolevaid saadusi nende sisseveol Eestisse: igat sorti kuivatatud, suhkrustamata viinamarju, seal hulgas sultaniine, välja arvatud suured viinamarjad (Malaga liigist ja sarnlevad), 0,10 kuldfranki kilogramm

Il est de même en ce qui concerne les privilèges que l'Estonie pourrait accorder à l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes en vertu de Conventions ou d'accords douaniers spéciaux.

Article XXVI.

Le présent Traité entrera en vigueur un mois après la date de l'échange des ratifications et demeurera exécutoire pour la durée de trois ans à partir de cette date. Si aucune des deux Hautes Parties Contractantes ne notifie un an avant cette date son intention d'en faire cesser les effets, le Traité demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'un an à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Article XXVII.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Ankara, aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susmentionnés ont signé le présent Traité et y ont apposé leur sceau.

Fait en double expédition à Ankara, le 16. septembre 1929.

E. Veberman.

Zekai.

M. Numan.

Protocol de signature.

Au moment de procéder à la signature du présent Traité les Hautes Parties Contractantes ont convenu les dispositions suivantes:

Ad Article 3. Le Délégué de la République Estonienne déclare au nom de son Gouvernement que le bénéfice résultant de la clause de la nation la plus favorisée énoncée à l'article 3 du présent Traité ne pourra être invoqué en faveur des ressortissants estoniens en ce qui concerne le respect du droit acquis reconnu par la Turquie en vertu de l'article 4 de la Convention d'Etablissement conclue à Lausanne, le 24 Juillet 1923 aux ressortissants des États qui l'ont signée.

Ad Article 11. Sous réserve des dispositions de l'article 11 le Gouvernement Estonien s'engage à appliquer pendant la durée du présent Traité, aux raisins secs, non sucrés de toute sorte, y compris les Sultanines, à l'exception des raisins grands (de l'espèce dite Malaga et similaires) 0.10 fr. or pour

ja kuivatatud, suhkrustamata viigimarju 0,10 kuldfranki kilogramm (Eesti tariifi ex 7), ja Türgi Valitsus omalt poolt kohustub sama reserviga lubama käesoleva lepingu kestusel 25% alandust oma 8. juuni 1929. a. tollitariifi paragrahvidest (ex 106b ja ex 107b) nimetatud paragrahvide alla kuuluvatele kangastele kui Eestist päritolevatele saadustele, nende sisseveol Türgimaale.

On siiski kokku lepitud, et kummalgi Kõrgetest Lepinguosalistest on õigus omale tagasi võtta tegevusvabadus ülalnimetatud paragrahvide suhtes, sellest 3 kuud ette teatades. Juhul, kui peaks kasutatama seda õigust, allüksid see või need saadused, mille määrad üles öeldud, enamsoodustatud riigi käitlusele.

On enesest mõistetav, et niisugune ülesütlemine ei puuduta käesoleva Lepingu kõigi teiste eeskirjade maksvust.

Samuti on kokku lepitud, et Kõrged Lepinguosalised kindlustavad teineteisele enamsoodustatud riigi käitluse tollimäärade ning igasuguste väljaveol võetavate maksude alal, ükskõik missugune oleks nende nimetus või liik

Artikli 15. juurde.

Ei loeta vastukäivateks artiklis 15 ettenähtud eeskirjadele ühe või teise Kõrge Lepinguosalise poolt tarvitusele võetud abinõusid väljaveetud saaduste kõlblikkuse ning headuse kontrollimiseks ja samuti nimetatud kontrolli kergendamiseks.

Käesolev protokoll moodustab käesoleva lepingu lahutamatu osa ja hakkab maksma ühel ajal selle jõusseastumisega.

16. septembril 1929.

E. Veberman.

Zekai.

M. Numan.

chaque Kilogramme (ex 7 du tarif Estonien) et aux figues sèches non sucrées 0.10 fr. or pour chaque Kilogramme (ex 7 du tarif Estonien) produits originaires de Turquie à leur importation en Estonie, et le Gouvernement turc s'engage de son côté, sous la même réserve, à accorder, pendant la durée du présent Traité, une réduction de 25% sur les Positions (ex 106 b et ex 107 b) de son tarif de douane de 8 Juin 1929 pour les tissus rentrant dans les susdites positions, produits originaires de l'Estonie à leur importation en Turquie.

Toutefois il est entendu que chacune des deux Hautes Parties Contractantes aura le droit de reprendre pour les susdites positions sa liberté d'action moyennant un préavis de 3 mois. Au cas où il serait fait usage de cette faculté le régime du ou des produits dont le droit a été dénoncé, serait celui résultant de la nation la plus favorisée.

Il est bien entendu qu'une telle dénonciation ne portera pas atteinte à la validité de toutes les autres dispositions du présent Traité.

De même il est entendu que les Hautes Parties Contractantes se garantissent mutuellement le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les droits ainsi que toutes les taxes perçus à l'exportation, quelles qu'en soient le nom ou l'espèce.

Ad Article 15. Ne seront considérées comme contraires aux dispositions prévues à l'article 15 les mesures prises par l'Une ou l'Autre des Hautes Parties Contractantes en vue de contrôler la santé et la qualité des produits exportés, ainsi que pour faciliter l'application du dit contrôle.

Le présent Protocole fait partie intégrante du présent Traité et aura force exécutoire dès que celui-ci sera mis en vigueur.

Le 16. Septembre 1929.

E. Veberman.

Zekai.

M. Numan.

378. Vabariigi Valitsuse otsus 16. juulist 1930.

Panna maksma Teravilja kaitseseadus, alates selle seaduse avaldamisest Riigi Teatajas ja avaldada järgmine teadaanne:

Vabariigi Valitsuse 16. juuli s.a. otsuse põhjal ja Teravilja kaitseseaduse § 7 alusel teatab Vabariigi Valitsus, et Teravilja kaitseseadus hakkab maksma selle seaduse avaldamisega Riigi Teatajas.

Riigivanem O. Strandman.

Majanduseminister J. Zimmermann.

Riigisekretär K. Terras.

379. Määrus arstlikkude ekspertiiside tasunormide kohta.

Alus: Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 6 p. 3, §§ 20 ja 39 (RT 2 — 1928).

§ 1. Politseivõimude kutsel toime pandud ekspertiiside ja muude toimingute eest normeeritakse ja makstakse arstidele tasu järgmiselt:

1) arstliku ülevaatuse eest (ka koolnu välisvaatus) ühes vastava akti kokkuseadmisega päeval 3 kr.;

2) arstliku ülevaatuse eest ühes vastava akti kokkuseadmisega öösel (kella 8 õhtul kuni kella 8 hommikul), pühapäevadel ja pühadel 6 kr.;

3) koolnulahkamise eest (kaasa arvatud sellega ühenduses olevad kulud — lahkamisriistade korrashoid, põlled ja käterätikute pesemine, seep ja muud puhastusvahendid) ühes vastava akti kokkuseadmisega 10 kr.

§ 2. Paragrahvis 1 tähendatud toimingute puhul saavad arstid peale § 1 tähendatud tasu veel kohale ilmumise eest 35 senti iga kauguse kilomeetri pealt (arvates üks ots); sõidu korral raudteel või laeval iga tunni eest 1 kr. 50 s. (arvesse võttes ainult sõiduplaanis märgitud aega).

§ 3. Päevaraha saavad arstid Riigiteenijate ametisõitude tasuseaduse muutmise seaduse (RT 54 — 1927) § 10 I liigi II järgu järgi. Sõiduraha maksetakse arstidele hobustega, autoga või omnibusedel sõitude puhul tegelekude sõidukulude suuruses, kuid mitte üle 30 sendi jooksva kilomeetri eest; laeval I kl. ja raudteel II kl. tariifi järgi.

§ 4. Arstile ekspertiiside juures tarvilikud abijõud (velsker, sanitar) saavad tasu töö eest 2 kr. 50 s.

Päevaraha saavad abijõud vastavalt Riigiteenijate ametisõitude tasuseaduse muutmise seaduse § 10 I liigi V järgule.

Sõiduraha maksetakse nendele hobustega, autoga või omnibusedel sõitude puhul tegeliku sõidukulu suuruses, kuid mitte üle 30 sendi jooksva kilomeetri eest, laeval II, raudteel III kl. tariifi järgi.

§ 5. Käesolev määrus hakkab maksma 1. augustist 1930.

9. juulil 1930. Nr. 42048.

Hariduse- ja sotsiaalminister J. Hünerson.

Tervishoiu ja hoolekande
direktor Dr. Möttus.

380. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 15. juulil s.a. teatas Vabariigi Saadik Pariisis Prantsuse Valitsusele Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929 a. kaubanduskonventsiooni nimekirjade A ja B osalise muutmise kohta käiva protokolli kinnitamisest Riigikogu poolt (RT 54 — 1930).

Vastavalt oma punkti 3 eeskirjadele astub see protokoll jõusse 20. juulil 1930, s.o. viienääd päeval pärast teadaande üleandmist Prantsuse Valitsusele.

Tallinnas, 16. juulil 1930.

Välisminister J. Lattik.

Mustla alevivolikogult 28. aprillil ja 25. juunil 1930 vastu võetud

381. Sundmäärus kauplemisaja ja korra kohta Mustla alevis.

Antud Alevisseaduse § 62 põhjal.

§ 1. Mustla alevis asuvates kauplustes, ettevõtetes, ladudes ja nende kontorites on lubatud kauplemine ja töötamine äripäevadel ühetunnilise vaheajaga äriteenijaile aprilli-, mai-, juuni-, juuli- ja augustikuudel kella 8—18 ja teistel kuudel kella 9—18.

Sellest korrast on lubatud lahtioleku aja kohta järgmised erandid:

a) kella 7—19 liha, lihasaaduste, piimaäride, värskekala, aiavilja ja toiduainete kauplustele;

b) kella 7—22 kohvikutele, kondiitri- ja pagariäridele, igasugu alkoholita einelaudadele, tee- ja söögimajadele, kus müüakse valmis-toitu ja alkoholita jooke kohaltarvitamiseks.

Märkus. Avalikkude pidude ja koosolekute puhul seltsides võivad avatud olla nende seltside einelauad kella 9—24.

§ 2. Kauplemine ja töötamine ärides ning kauplustes lõpetatakse kell 16 kevade-, suviste- ja jõulupühade laupäeval ning vanaaasta õhtul.

§ 3. Kauplemine ja töötamine on keelatud: uuel-aastal (1. jaanuaril), kolmekuningapäeval, iseseisvuspäeval, palvapäeval, suurel reedel, kevade (ülestõusmis) esimesel ja teisel pühäl, esimesel mail, ristimispäeval, suviste esimesel ja teisel pühäl, jaanipäeval ja jõulu esimesel ja teisel pühäl.

Teistel pühapäevadel on lubatud kauplemine ja töötamine:

a) kella 7—9 ja kella 14—17 lihakauplustes ning karnides, piimaärides, värskekala, aia-vilja ja toiduainete kauplustes;

b) kella 8—22 kohvikutes, kondiitri- ja pagariärides, igasugu alkoholita einelaudades ja söögimajades, kus müüakse valmistoit ja alkoholita jooke kohaltarvitamiseks;

c) kella 14—17 kauplustes, ettevõtetes, ladudes ja nende kontorites.

§ 4. Kauplemine turul on lubatud igal reedel kella 6—14 alevi turuplatsil; keelatud on kauplemine tänavatel ja kõnniteedel.

§ 5. Käesoleva sundmääruse alla ei kuulu apteegid ja alkoholiga trahteriärid.

§ 6. Süüdlasi selle sundmääruse vastu eksimisel karistatakse R. n. s. § 29 järgi.

§ 7. Käesolev sundmäärus hakkab maksma viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Mustla alevis, 1. juulil 1930. Nr. 200.

Alevivanem A. Ruus.

Sekretär Aug. Ots.